

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V Slovinsku sú miestne (*okrajna sodišča*) a okresné súde (*okrožna sodišča*) príslušné konať v občianskoprávných sporoch v prípade prvostupňových žalôb. Majú právomoc rozhodovať o všetkých bežných občianskoprávných veciach a sporoch (priznanie náhrady škody, vlastnícke a rodinné spory atď.). Ďalej v texte sa rieši vymedzenie príslušnosti miestnych a okresných súdov.

Na druhej strane, len okresné súde sú príslušné prerokúvať na prvom stupni prípady týkajúce sa obchodného práva a rozhodovať o nich. Obchodné spory sú spory, v ktorých každý z účastníkov konania v občianskoprávnej veci je spoločnosť, inštitúcia (vrátane verejných inštitúcií), družstvo, štát alebo samosprávne miestne spoločenstvo. Obchodné spory sú aj spory, ktoré sa týkajú právnych vzťahov medzi živnostníkmi a spoločnosťou, inštitúciou (vrátane verejných inštitúcií), družstvom, štátom alebo samosprávnym miestnym spoločenstvom v súvislosti so zárobkovou činnosťou obchodníka.

Podľa zákona sú v prípade pracovných sporov príslušné konať pracovné súde (*delovna sodišča*) a sociálne súde (*socialna sodišča*) aj vtedy, keď sa vec týka občianskoprávneho sporu. Pracovné spory sa týkajú vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ktoré predstavujú porušovania práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov. Pracovné súde sú príslušné rozhodovať o jednotlivých pracovných sporoch (spory vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov, spory týkajúce sa vlastníckych práv, ktoré súvisia s týmito vzťahmi), kolektívnych pracovných sporoch (spory, v ktorých jeden z účastníkov konania je zvyčajne odborový zväz alebo iná inštitucionálna forma zastúpenia zamestnancov), sporoch týkajúcich sa zákonnosti štrajkov a sporoch týkajúcich sa práv zamestnancov na účasť na riadení obchodnej spoločnosti, ktoré sú zakotvené v slovinských právnych predpisoch. Sociálne súde rozhodujú o právach vyplývajúcich z invalidného a dôchodkového poistenia, zdravotného poistenia a poistenia proti nezamestnanosti a o práve na rodinné a sociálne dávky.

Keďže otázka príslušnosti vzniká len po podaní žaloby alebo vznesení nároku na súde (predtým, ako súd prerokuje vec a rozhodne o nej, najskôr určí, či je príslušný konať vo veci), odporúča sa najprv sa poradiť s advokátom, aby sa zabránilo zbytočnému zdržaniu. Súd musí vo všetkých konaniach, ktoré vykonáva, venovať pozornosť otázke svojej príslušnosti a zabezpečiť, aby vo veci nebol príslušný konať iný orgán (napr. správny orgán). Ak zistí, že to je takýto prípad, súd musí zamietnuť žalobu žalobcu; to má za následok zbytočnú stratu času a zvýšené náklady na strane účastníka konania.

Informácie o organizácii, sídle a príslušnosti súdov je možné nájsť aj na oficiálnom webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*): <http://www.sodisce.si/>

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súde (t. j. súde, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Žalobu možno podať na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike, ale každý, kto podáva žalobu by mal venovať pozornosť vecnej príslušnosti (ktorý súd je príslušný konať o obsahu veci) a miestnej príslušnosti. Základné informácie vrátane adres všetkých miestnych a okresných súdov v Slovinsku sú dostupné na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: <http://www.sodisce.si/>

V Slovinsku je vecná príslušnosť na prvom stupni alebo možnosť súdu rozhodovať o konkrétnom nároku účastníka konania rozdelená medzi miestne a okresné súde. Pri rozhodovaní o tom, ktorý súd bude rozhodovať o veci, sú rozhodujúce tieto dve kritériá: hodnota nároku (predmet sporu) a právny základ pre vzťahy v sporoch (obsah a predmet sporu).

Platí všeobecné pravidlo, že okresný súd rozhoduje v dôležitejších sporoch, keď má predmet sporu vysokú hodnotu, keď má spor veľký význam pre život niektorého z účastníkov konania alebo keď je právne zložitý, pretože súde sú pri rozhodovaní povinné uplatňovať zákony, ktoré sa týkajú zložitých a citlivých právnych otázok (napr. rozvodu, výživného na dieťa).

Vyššie súde so všeobecnou právomocou (*višja sodišča*), ktoré sú v Slovinsku štyri, rozhodujú na druhom stupni. Na takomto súde nie je možné podať žalobu priamo. Vyššie súde rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam miestnych a okresných súdov; ale takisto rozhodujú o sporoch týkajúcich sa príslušnosti miestnych a okresných súdov na území ich pôsobnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je príslušný rozhodovať o odvolaniach proti rozsudkom vyšších súdov, najmä proti rozhodnutiam týkajúcim sa obnovy konania a žiadostí o ochranu zákonnosti. V prípade podania mimoriadnych opravných prostriedkov musí zúčastnenej strane pomáhať advokát – podľa zákona môžu určité procesné úkony pred najvyšším súdom vykonávať iba kvalifikovaní právnici.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súde ako súde nižšieho stupňa a krajské súde ako súde vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Ako je uvedené v predchádzajúcom bode, príslušnosť v prvom stupni je rozdelená medzi miestne a okresné súde; tieto dva súde však nie sú v presnom hierarchickom vzťahu. Príslušnosť súdov je stanovená zákonom, ale vo všeobecnosti platí, že okresné súde zvyčajne prejednávajú veci, ktoré sú právne a skutkovo zložitejšie.

V zákone o občianskom súdnom konaní (*Zakon o pravdnem postopku*, ZPP) sa stanovuje, že miestne súde, ktorých je v Slovinsku spolu 44, sú príslušné rozhodovať v týchto prípadoch:

- majetkové nároky, ak hodnota predmetu sporu nepresahuje 20 000 EUR,
- spory týkajúce sa neoprávneného vstupu,
- spory týkajúce sa vecného bremena a zaťaženia,
- spory týkajúce sa nájomných a lízgových vzťahov.

Miestne súde sa zaoberajú aj vecami týkajúcimi sa právnej pomoci, v ktorých podľa zákona nie je príslušný žiadny iný súd, ako aj ďalšími vecami stanovenými zákonom.

Okresné súde, ktorých je v Slovinsku 11, sú príslušné rozhodovať v týchto prípadoch:

- majetkové nároky, ak hodnota predmetu sporu presahuje 20 000 EUR,
- spory na určenie alebo zapretie otcovstva alebo materstva,
- manželské spory,
- spory týkajúce sa zákonnej výživovacej povinnosti,
- spory týkajúce sa ochrany a výchovy detí,

spory týkajúce sa styku detí s rodičmi a ďalšími osobami, ak sa riešia spoločne so spormi týkajúcimi sa ochrany a výchovy detí,
spory týkajúce sa autorského práva, spory týkajúce sa ochrany alebo používania vynálezov a ochranných známkov alebo práva používať obchodné meno
a spory týkajúce sa pravidiel na ochranu hospodárskej súťaže,
obchodné spory,
spory vyplývajúce z konkurzného konania.

Rozhodovanie o právach duševného vlastníctva na prvom stupni patrí do výlučnej miestnej príslušnosti okresného súdu v Lublane. Okresné súdy sú príslušné aj v prípade nárokov na medzinárodnú právnu pomoc a právnu pomoc v konaniach o uznaní rozsudkov zahraničných súdov a zaoberajú sa aj ďalšími prípadmi určenými zákonom.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Žalobu možno v zásade podať na ktoromkoľvek zo súdov prvého stupňa v Slovinsku uvedených v bodoch vyššie. Súd, na ktorom účastník konania podá žalobu, musí pred začatím rozhodovania rozhodnúť, či je príslušný vec prejednávať. Ak súd zistí, že nemá miestnu príslušnosť v konkrétnom prípade, môže vyhlásiť, že nie je príslušný, a vec postúpiť inému súdu; aj napriek tomu, že tak môže urobiť, len ak protistrana upozorní na nedostatok právomoci, je povinný tak urobiť, ak má iný súd výlučnú miestnu príslušnosť rozhodovať. Napriek tomu sa pri určovaní miestnej príslušnosti súdov uplatňujú určité všeobecné pravidlá, ktoré sa zohľadňujú, aby sa zabezpečili čo najnižšie náklady a aby sa vec vyriešila čo najrýchlejšie.

Zákon o občianskom konaní obsahuje pravidlo o všeobecnej a osobitnej miestnej príslušnosti, ktorá sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu a účastníkom konania. Podrobnosti sú uvedené v nasledujúcich bodoch.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Toto pravidlo stanovuje, že v prípade žaloby podanej proti fyzickej alebo právnickej osobe sa žaloba musí podať na súde, na ktorého území má žalovaný trvalý pobyt alebo, na ktorom má právnická osoba svoje sídlo. Ak ide o vec proti fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá nie je štátnym príslušníkom Slovinska, všeobecnú miestnu príslušnosť má súd, na ktorého území má fyzická osoba bydlisko v Slovinsku alebo v ktorej má právnická osoba pobočku.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

V určitých prípadoch majú podľa zákona o občianskom konaní účastníci konania možnosť podať žalobu na inom súde, teda nie na súde so všeobecnou miestnou príslušnosťou podľa uvedeného pravidla. V osobitne vymedzených prípadoch (vo vzťahu k predmetu alebo obsah sporu) môže účastník konania podať žalobu len na súde s výlučnou príslušnosťou rozhodnúť v predmetnej veci; v tomto prípade ide o výlučnú miestnu príslušnosť.

Ak žalobca podá žalobu na súde, ktorý nemá miestnu príslušnosť, súd vydá vyhlásenie, že nie je miestne príslušný a vec postúpi inému príslušnému súdu, na ktorom vec pokračuje tak, ako keby sa tam začala.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Ako sa uvádza, v niektorých prípadoch môžu byť miestne príslušné dva súdy súčasne. V takom prípade sa účastník konania môže rozhodnúť, na ktorom súde podá žalobu (**selektívna príslušnosť**).

Tento druh príslušnosti je vymedzený v článku 49 až 65 zákona o občianskom súdnom konaní; z tohto dôvodu sú uvedené iba najdôležitejšie prípady a prípady s najväčším významom pre život účastníkov konania.

V sporoch týkajúcich sa výživného na manželského partnera nie je príslušný iba súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou, ale aj súd, na ktorého území má žalobca (príjemca výživného) trvalý pobyt. Možnosť výberu súdu majú aj účastníci konania v manželských sporoch (rozvodové veci). V tomto prípade je príslušný súd, na ktorého území mali manželia posledný spoločný trvalý pobyt. V sporoch o určenie alebo zapretie otcovstva alebo materstva je príslušný aj súd, na ktorého území má trvalý alebo prechodný pobyt dieťa, ktoré podľa slovinských právnych predpisov môže podať žalobu. Ak je súd v Slovinsku príslušný v týchto sporoch, napr. z dôvodu, že žalobca má trvalý pobyt v Slovinsku, má miestnu príslušnosť aj súd, na ktorého území má žalobca trvalý pobyt. V nezmluvných sporoch o náhradu škody (najčastejšie ide o veci týkajúce sa dopravných nehôd) je príslušný súd, na ktorého území došlo ku škodovej udalosti (napr. miesto dopravnej nehody), alebo súd, na ktorého území vznikli dôsledky škody, a to spolu so súdom so všeobecnou miestnou príslušnosťou. V prípade vzniknutej škody, ktorá vedie k smrti alebo ťažkému zraneniu, je príslušný aj súd, na ktorého území má žalobca trvalý alebo prechodný pobyt. V sporoch vyplývajúcich zo zmluvných vzťahov medzi účastníkmi konania je príslušný aj súd, na ktorého území bolo určené miesto plnenia zmluvných vzťahov; podobný mechanizmus existuje vo vzťahu k sporom týkajúcim sa zmeniek alebo šekov (súd, na ktorého území je miesto platby).

Okrem toho sa selektívna príslušnosť uplatňuje takisto v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľských zmluvných vzťahov, v ktorých je žalobcom spotrebiteľ (fyzická osoba). V takýchto prípadoch nie je príslušný iba súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou, ale aj súd, na ktorého území má spotrebiteľ trvalý alebo prechodný pobyt. Ak je žalobcom v spore týkajúcom sa spotrebiteľského zmluvného vzťahu spoločnosť, právomoc prináleží súdu, na ktorého území má spotrebiteľ trvalý alebo prechodný pobyt. Inú miestnu príslušnosť možno uplatniť iba v prípade, ak spotrebiteľ a spoločnosť uzavzú dohodu po vzniku sporu alebo dohodu, ktorá dodatočne umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch. V sporoch týkajúcich sa poisťných vzťahov, v ktorých je žalovaným poisťovacia spoločnosť, nie je príslušný iba súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou a súd, na ktorého území má pobočka poisťovne svoje sídlo, ale aj súd, na ktorého území má žalobca trvalý alebo prechodný pobyt alebo sídlo. V sporoch týkajúcich sa poisťných vzťahov môže poisťovňa uplatniť nárok iba na súde, na ktorého území má žalovaný, ktorý je poisťníkom, poistenou osobou alebo osobou oprávnenou z poistenia, trvalý alebo prechodný pobyt alebo sídlo. Inú miestnu príslušnosť možno uplatniť iba v prípade, ak účastníci konania uzavzú dohodu po vzniku sporu alebo dohodu, ktorá dodatočne umožňuje poisťníkovi, poistenej osobe alebo oprávnenému z poistenia začať konanie na iných súdoch.

Ďalšie prípady selektívnej príslušnosti sú uvedené v zákone o občianskom súdnom konaní.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V osobitných prípadoch zákon stanovuje osobitnú miestnu príslušnosť a určuje súd ako jediný príslušný súd na rozhodovanie v konkrétnom prípade. To sa nazýva **výlučná miestna príslušnosť** a uplatňuje sa v týchto prípadoch:

v sporoch týkajúcich sa majetkových práv k nehnuteľnostiam, neoprávneného vstupu a nájmu a lízingu nehnuteľností má výlučnú miestnu príslušnosť súd, na ktorého území sa nachádza nehnuteľnosť,

v sporoch týkajúcich sa vecných práv v oblasti námorných plavidiel alebo lietadiel (a v sporoch týkajúcich sa ich lízingu) má výlučnú miestnu príslušnosť súd, na ktorého území sa vedie register námorných plavidiel alebo lietadiel,

v sporoch, ktoré vzniknú v priebehu súdneho alebo správneho exekučného konania alebo v jeho dôsledku a v sporoch, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného konania alebo v súvislosti s ním, má výlučnú miestnu príslušnosť súd, na ktorého území sa nachádza súd vykonávajúci exekučné alebo konkurzné konanie.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Slovinské právne predpisy umožňujú účastníkom konania dohodnúť sa v konkrétnom prípade na príslušnosti súdu prvého stupňa (**dohoda o miestnej príslušnosti**). Ich vzájomnou dohodou môžu účastníci konania zmeniť miestnu príslušnosť stanovenú zákonom, aj keď je potrebné zdôrazniť, že nemôžu uzavrieť dohodu o určení **vecnej príslušnosti**; ktorá môže byť určená len zákonom (pozri vysvetlenie vyššie).

Účastníci konania sa môžu dohodnúť na tom, že ich prípad môže vypočúť súd prvého stupňa, ktorý inak nemá miestnu príslušnosť. Základnou podmienkou, ktorú účastníci konania musia splniť je to, aby súd, na ktorom sa takto dohodnú, mal právomoc rozhodovať o obsahu prípadu alebo aby mal vecnú

príslušnosť (pozri rozdelenie právomocí medzi miestne a okresné sudy). Dohoda nie je prípustná ani v prípade, keď zákon určuje súdu výlučnú miestnu príslušnosť (pozri predchádzajúci bod).

Dohoda medzi stranami sa musí uskutočniť v písomnej forme a musí sa týkať konkrétneho sporu alebo budúceho sporu, ktorý vyplynie alebo by mohol vyplynúť z ich konkrétneho právneho vzťahu. Dohodu musí žalobca priložiť k žalobe, na základe ktorej sa začne konanie pred príslušným súdom. Je potrebné zdôrazniť, že dohodu o miestnej príslušnosti nemožno uzavrieť v priebehu konania – teda vtedy, keď už bola podaná žaloba na súde bez takejto priloženej dohody.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované sudy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Slovinský súdny systém nemá osobitné sudy v oblasti občianskeho a obchodného práva (napr. špeciálne rodinné sudy na riešenie manželských sporov alebo sporov medzi rodičmi a deťmi), keďže všetky občianske spory sa riešia na miestnych a okresných súdoch alebo na ich občianskych a obchodných sekciách. Sudy majú organizované sekcie (občiansku, rodinnú, obchodnú, exekučnú, nespornú a pozostalostnú). Vo všeobecnosti platí, že v sporoch v týchto sekciách rozhodujú a vydávajú rozsudky sudy špecializovaní sudcovia.

Osobitné sudy sú zriadené len pre pracovné a sociálne spory a ich právomoci a organizácia sú uvedené v úvodných poznámkach.

Súvisiace odkazy

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Posledná aktualizácia: 08/09/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.